

En defensa de la política!

És la política la que ha de trobar la resposta democràtica als reptes d'una corrupció massa present en el món privat i massa escandalosa en l'àmbit públic

JOSEP M. BALCELLS GENÉ

EL PUNT, 04/11/09

Plou sobre mullat. L'impacte del *cas Pretòria* ha tornat a colpejar la ciutadania quan encara no ens havíem refet del malson del *cas Millet*. La primera conseqüència, més enllà de l'alarma social generada, és una percepció de trencadissa de la confiança entre els ciutadans i les institucions. Entre els ciutadans i els seus representants polítics. Queda sota sospita la feina i la funció d'aquells que tenim el deure de representar, gestionar i vetllar pels interessos de la col·lectivitat. I això és greu. No podem minimitzar aquest impacte ni el recel indiscriminat que generen aquests fets.

És cert que podem i hem de proclamar la presumpció d'innocència de tots els encausats o detinguts, i que més enllà dels casos descoberts o sospitosos de corrupció, hem de proclamar que no es pot estendre aquesta presumpta culpabilitat a tots els prohoms del país o a tots els polítics. Però això no treu el risc que aquesta situació aboni la maleïda tesi dels que prediquen, des de la demagògia o des la poca convicció democràtica, que la culpa no és dels corruptes sinó del sistema.

És per això que, des de la plena confiança en la justícia per un cantó i en el sistema democràtic general per un altre, hem de convenir que cada cas de corrupció ha de ser una nova oportunitat per fer net i sobretot

per ampliar tots els mecanismes que puguin impedir les pràctiques corruptes.

El missatge és: tolerància zero, però des de tots els àmbits:

1.- Tolerància cívica i social zero. No només a l'hora de condemnar la corrupció pública o institucional sinó a l'hora de reconèixer i denunciar les minipràctiques corruptes que impregnen massa sovint actuacions privades, comercials o professionals que tots comentem, avalem o justifiquem en privat i que generalment no rebutgem amb contundència. Penso, per exemple, en cobraments o pagaments en diner negre, transaccions sense IVA, reformes domèstiques sense permisos... A Espanya es calcula que el frau fiscal arriba ara mateix als 75.000 milions d'euros. Poca broma. Aquí em temo que podríem dir que qui estigui net de culpa que tiri la primera pedra.

2.- Tolerància partidista zero. La vinculació orgànica a partits d'imputats o condemnats per corrupció obliga les formacions polítiques a aplicar amb rigor els seus codis ètics interns a partir d'una exigent vigilància interna, una transparència dels seus comptes i de les seves fonts de finançament i un control de l'actuació dels seus càrrecs electes o de confiança en l'exercici de la seva funció institucional. Els partits han de tenir mecanismes per fer teràpia de prevenció. És una demanda d'ètica política que la ciutadania voldria veure traduïda en llei. Considero que una nova llei de finançament dels partits que imposés la transparència i una llei electoral que contemplés, per exemple, una determinada limitació de mandats i la viabilitat d'unes llistes desbloquejades, podrien reforçar la credibilitat del compromís dels polítics al servei del país i la ciutadania.

3.- Tolerància institucional zero. Govern, ajuntaments, institucions públiques, han de ser transparents. Informació, participació, comptes clars, exposició i debat públic, i alhora exercici del poder de decisió i d'execució sense deixar que les pressions i els interessos privats condicionin els projectes. El creixement d'un municipi o el model urbanístic no el poden dictar els constructors o les immobiliàries. Resistir les pressions externes entra en el sou de l'alcalde, del regidor o del conseller o del diputat. I quan la pressió es fa insistent i reiterativa, cal saber formular la denúncia pública i/o presentar la dimissió.

És l'hora de la política. No és hora de condemnar els polítics al flagell de l'opinió pública. És la política la que ha de trobar la resposta democràtica als reptes d'una corrupció massa present en el món privat i de vegades massa escandalosa en l'àmbit públic. I per això cal un lideratge no pas de nouvinguts en el món polític sinó per part d'aquells que avui tenen la responsabilitat de governar i donar respostes. Jo apel·lo al president Montilla per encapçalar aquest lideratge de regeneració, buscant la complicitat de totes les forces polítiques, també dels altres poders fàctics i, sobretot, de la ciutadania. Entre els poders fàctics jo faig una crida als mitjans de comunicació: informació i denúncia dels corruptes i dels corruptors, en els àmbits públics i privats, però també projecció de la praxi ètica dels polítics i les institucions quan reforcen els mecanismes que impedeixen impunitats i corrupteles.